

De nazi propagandamachine in het dorp Voorst

Door J. Lubbers, Historische Vereniging Voorst

De Duitse [propagandamachine](#) in Nederland kwam natuurlijk direct na de bezetting in 1940 op gang of zo men wil, die begon gelijk op volle toeren te draaien. Ook de lagere functionarissen draaiden hierin mee en hoe.

Propaganda voeren deed men onder andere met platen en pamfletten op publicatieborden. Het volgende relaas laat zien hoe fanatiek men dit deed.

De wachtmeester Rensink uit Wilp meldt aan de Weer afdeling der N.S.B, het volgende: "Op 19 Bloemaand 1942 zijn onder leiding van mij door de W.A. in Twello en Wilp op de daarvoor bestemde borden in Twello en Wilp, propagandaplatten der N.S.B, aangebracht. Tevens werd op de politiestation in Twello een propagandaplaat der WaffenSS geplakt, terwijl de plaatselijke politie van bovenstaande door mij in kennis werd gesteld.

Woensdagmorgen, circa 11 uur waren twee gemeentewerklieden bezig de propagandaplatten der WaffenSS te verwijderen. Op mijn vraag verklaarden zij, hiervoor opdracht te hebben gekregen van den burgemeester. Daar mij deze handelswijze ietwat vreemd voorkomt, aangezien deze propagandaplatten op openbare gebouwen aangeplakt kunnen worden, zou ik het zeer op prijs stellen, uw motieven, waarom u deze propagandaplatten hebt laten verwijderen, te vernemen".

"Of de desbetreffende werklieden al of niet in opdracht van de burgemeester handelden vermeldt de geschiedenis niet, doch voren genoemd schrijven was aan de burgemeester gericht. De burgemeester verweerde zich door te beweren dat dit 'wild' aangeplakte biljetten waren".

Onmiddellijk komt er een schrijven van de N.S.B. terug via de Heerbancommandant, de Banleider Wittkamp. Hij deelt mee dat bij onderzoek gebleken is dat de aanplakgelegenheden in de gemeente Voorst te klein zijn om hun affiches op aan te brengen.

Het was ook reeds voorgevallen, dat de gemeentebode aankondigingen van de gemeente precies over onze platten heenplakte. De bode heeft dat vast en zeker

met plezier gedaan. De laatste maal dat dit was voorgevallen, heeft de groepsleider geëist dat ze binnen het uur verwijderd moesten zijn, hetwelk toen is gebeurd. Wat het 'wild' aanplakken betrof kon de Banleider het volgende meedelen;

"Op vrijwel alle politiebureau's en pesthuizen in Nederland, zijn de platen der S.S. aangebracht, zodat het hem enigszins vreemd aandeed, dat de gemeente Voorst daarop een uitzondering maakte", gevolgd door een dreiging met maatregelen en ondertekend met; Hou zee, de Banleider.

De latere N.S.B, burgemeester, toen nog groepsleider der N.S.B, te Twello de heer J.C. Hesselink, deed ook aan dit propagandaspel mee. Met de aanhef 'Volksgenoot' en eindigende met 'Hou zee' stuurde hij de volgende brief:

"In verband met de mededeelingen van het hoofdkwartier, deel ik ued mede dat wij geen genoeg kunnen nemen met de door ued geplaatste officieële aanplakborden.

“Deze borden voldoen in geen enkel opzicht aan de vastgestelde maten; zij blijken in de praktijk ook veel te klein te zijn. Zoo bijvoorbeeld het bord bij het gemeentehuis en bij het gebouw gemeentewerken, die reeds beplakt zijn met andere platen en hier voor ons geen plaats meer is.”

“Indien u, volgens uw verklaring, geen hout heeft om deze borden volgens model te laten maken, gelieve u andere aanplakruimten ter beschikking te stellen. Gaarne zie ik spoedig van ued opgave tegemoet van aanplakruimten welke wel aan de eischen voldoen.”

De burgemeester had namelijk geschreven niet over voldoende hout te beschikken. Schijnbaar heeft de burgemeester toch nog enkele plankjes gevonden, want de affaire eindigt met een dankbrief van de Banleider voor de medewerking.

